

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

О. Б. Кузьменко, І. Г. Яненкова

Економіка підприємства

**Методичні вказівки для
самостійного вивчення дисципліни
та написання контрольної роботи**

Випуск 301

Миколаїв – 2020

УДК 338.45(076)
К 89

Рекомендовано до друку вченою радою Чорноморського національного університету імені Петра Могили (протокол № 10 від 30 червня 2020 р.).

Рецензенти:

Гурченков О. П., завідувач кафедри економіки і організації виробництва Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова, кандидат економічних наук, професор;

Котикова О. І., завідувачка кафедри економіки підприємств Миколаївського національного аграрного університету, докторка економічних наук, професорка.

К 89

Кузьменко О. Б. Економіка підприємства : методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни та написання контрольної роботи / О. Б. Кузьменко, І. Г. Яненкова. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 40 с. (Методична серія ; вип. 301).

Методичні вказівки містять матеріали для самостійного вивчення дисципліни, рекомендовану літературу, питання до іспиту, вимоги та варіанти індивідуального підсумкового завдання (контрольних робіт).

Призначено для студентів усіх економічних спеціальностей які за навчальним планом вивчають дисципліну «Економіка підприємства».

УДК 338.45(076)

© Кузьменко О. Б., Яненкова І. Г., 2020
© ЧНУ ім. Петра Могили, 2020

ISSN 1811-492X

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Програма навчальної дисципліни.....	5
Плани лекцій	6
Методичні вказівки до виконання контрольної роботи студента.....	16
Плани практичних занять.....	18
Питання до іспиту.....	22
Список використаних джерел.....	25
Індивідуальні завдання контрольної роботи.....	27

ВСТУП

Дисципліна «Економіка підприємства» закладає підґрунтя визначення особистих економічних інтересів працівників, а також організаційних форм їх реалізації у виробництві. Наголос у викладанні дисципліни здійснюється на відпрацювання активної позиції співвласника засобів виробництва і результатів виробничої діяльності. Технологія викладання дисципліни може бути визначена як вимір кількісних і якісних характеристик діяльності підприємства та механізмів управління нею.

Курс призначено для формування професійного рівня майбутніх фахівців у галузі економіки, фінансів та менеджменту.

Його метою є формування у студентів цілісної системи знань з основних розділів економіки підприємства, здатності самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

Завданням дисципліни є вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами.

У результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- економічні основи функціонування підприємств в умовах ринку;
- чинники, які впливають на ефективність роботи підприємств;
- економічний зміст ресурсів, структуру та форми ресурсного забезпечення;
- шляхи більш раціонального використання ресурсів;
- прогресивні методи планування та форми організації виробництва;
- показники оцінки результативності діяльності.

має вміти:

- виконувати економічні розрахунки;
- проводити аналіз використання ресурсів;
- оцінювати діяльність підприємства з економічної точки зору;
- володіти засобами викриття резервів підвищення ефективності діяльності підприємства.

Предметом вивчення є форми і методи господарювання підприємства.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Теми	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	Теорії підприємств і основи підприємництва	2	2	6
2	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	2	2	6
3	Зовнішнє середовище господарювання підприємства	2	2	6
4	Структура та управління підприємством	2	2	6
5	Ринок і продукція	2	2	6
6	Планування діяльності підприємств	2	2	6
7	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2	2	6
8	Капітал підприємства	2	2	6
9	Інвестиції	2	2	6
10	Інноваційна діяльність	2	2	6
11	Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	2	2	6
12	Організація виробництва і забезпечення якості продукції	2	2	6
13	Витрати на виробництво і реалізацію продукції	2	2	6
14	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2	2	6
15	Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	2	2	6
	Всього за курсом	30	30	90

ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва.

1. Класичні і сучасні теорії організації.
2. Сутність, значення здійснення підприємництва.
3. Типологія, середовище та активізація підприємництва.
4. Договірні взаємовідносини в бізнесі.
5. Характеристика партнерських взаємозв'язків.

Питання для самоконтролю

1. Класичні теорії організації.
2. Сучасні теорії організації.
3. Надайте визначення підприємництву.
4. Визначіть сутність, значення та організаційно-правові форми здійснення підприємництва.
5. Назвіть основні функції та цілі підприємницької діяльності.
6. Надайте порівняльну характеристику організаційно-правових форм підприємницької діяльності.
7. Що таке договір? Яка його структура?
8. Охарактеризуйте договірні взаємовідносини в бізнесі.
9. Дайте визначення двом видам договорів які переважно застосовуються у ринковій системі господарювання.
10. Що, на Вашу думку, необхідно для активізації підприємництва?
11. Що являє собою класифікація підприємницьких договорів за сферами діяльності?
12. Які типи партнерських зв'язків переважають у сучасному бізнесі?

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.

1. Класифікація підприємств та характеристика їх видів.
2. Організаційно-правові форми підприємств.
3. Порівняльна характеристика організаційно-правових форм підприємницької діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Дайте характеристику підприємства як первинної ланки виробничої сфери.
2. Назвіть основні функції та цілі підприємства.
3. Якими законодавчими актами регулюється господарська діяльність підприємств?

4. Визначте найважливіші напрями діяльності підприємства в сучасних умовах.
5. За якими ознаками класифікують підприємства?
6. Як поділяють основні цехи за формою спеціалізації?
7. Що є ознакою предметної структури спеціалізації цехів?
8. Як розрізняють підприємства залежно від наявності основних та допоміжних процесів.
9. Під впливом яких факторів здійснюється формування виробничої структури.

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємства.

1. Система факторів зовнішнього середовища.
2. Властивості зовнішнього середовища.
3. Взаємодія підприємства із зовнішнім середовищем.

Питання для самоконтролю

1. Сформулюйте основні докази на користь ретельного обліку факторів зовнішнього середовища в управлінні організацією.
2. Наведіть приклади впливу розглянутих факторів зовнішнього середовища на різні підсистеми та аспекти діяльності організації.
3. Оцініть зовнішнє середовище Вашого ЗВО, організації, де Ви працюєте, або Ваші батьки чи друзі з точки зору складності, рухомості і невизначеності.
4. Чому організації вступають у міжорганізаційні відносини? Проілюструйте кожен випадок.
5. Наведіть приклади реальних організацій, що використовують обороняльний, аналітичний і проактивний стилі взаємодії із зовнішнім середовищем.
6. Який стиль взаємодії із зовнішнім середовищем характерний для організації, у якій працюєте Ви, Ваші рідні чи друзі?

Тема 4. Структура та управління підприємством.

1. Сутність і функції процесу управління.
2. Методи управління діяльністю підприємств.
3. Організаційні структури управління підприємствами.
4. Вищі органи державного управління підприємствами та організаціями.

Питання для самоконтролю

1. Сформулюйте та поясніть функції управління підприємством.

2. Наведіть переваги та недоліки розглянутих оргструктур управління підприємствами.
3. Наведіть приклади вищих органів управління підприємствами.
4. Наведіть приклади зв'язків, що використовуються в оргструктурах управління підприємствами.
5. Яка оргструктура характерна для організації, у якій працюєте Ви, Ваші рідні чи друзі?

Тема 5. Ринок і продукція.

1. Ринок, його економічна сутність.
2. Функції ринку.
3. Види ринку.
4. Інфраструктура ринку.
5. Загальна характеристика продукції.
6. Виробництво продукції.
7. Конкурентоспроможність продукції.

Питання для самоконтролю

1. Чи можна назвати «ринок» багатограним поняттям? Чому?
2. Як проявляється дія алокаційної, інтеграційної та посередницької функцій ринку?
3. Які види ринку найбільш та найменш розвинені в Україні?
4. Надайте обґрунтоване визначення поняття «продукція».

Тема 6. Планування діяльності підприємства.

1. Система планів підприємства.
2. Етапи та методи планування.
3. Поняття, зміст і структура бізнес-плану.
4. Економічне прогнозування діяльності підприємства.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте систему планів підприємств.
2. Визначте принципи фінансового планування.
3. Зазначте класифікацію методів планування.
4. Які фактори впливають на вибір методу планування.
5. Визначте поняття, зміст і структуру бізнес-плану.

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.

1. Поняття, класифікація та структура персоналу.
2. Визначення чисельності окремих категорій працівників.

3. Продуктивність праці, як економічна категорія. Методи вимірювання та показники рівня продуктивності праці.
4. Розрахунки можливого зростання продуктивності праці, фактори впливу.
5. Поняття і види заробітної плати. Функції і шляхи росту заробітної плати.
6. Тарифна система як основа організації оплати праці.
7. Форми і системи оплати праці.
8. Планування фонду оплати праці на підприємствах. Система участі в прибутках.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттям: трудові ресурси, персонал підприємства, промислово-виробничий персонал.
2. Згідно з характером функцій, що виконуються, персонал підприємства поділяється здебільшого на чотири категорії. Назвіть їх. Дайте їм повне визначення.
3. Персонал підприємства класифікують за двома ознаками. Назвіть їх. Дайте їм повне визначення.
4. Які фактори та загальні тенденції, що впливатимуть найближчими роками на формування різних видів структур персоналу та трудових ресурсів в Україні Ви можете назвати? Поясніть Вашу думку.
5. Розкрийте зміст функцій заробітної платні.
6. Які компенсації та інші заохочувальні виплати входять до заробітної платні?
7. Дайте визначення додаткової заробітної платні та елементів, що входять до її складу.
8. Дайте визначення поняття «фонд оплати праці».
9. Розкрийте особливості нарахування премій.
10. Розкрийте сутність відрядної форми оплати праці та особливості її використання.
11. Визначте сферу та умови застосування погодинної форми оплати праці.
12. Розкрийте сутність контрактної системи оплати праці.

Тема 8. Капітал підприємства.

Основний капітал.

1. Поняття, класифікація і оцінка основних фондів.
2. Знос основних фондів.
3. Амортизація необоротних активів підприємства.
4. Показники використання основних фондів.

Оборотний капітал.

1. Поняття оборотних фондів та оборотних коштів.
2. Показники використання оборотних коштів.
3. Нормування оборотних коштів.

Інтелектуальний капітал.

1. Економічний зміст поняття «інтелектуальний капітал».
2. Класифікація видів «інтелектуального капіталу».
3. Типи інтелектуального капіталу.
4. Сутність нематеріальних активів.
5. Нематеріальні ресурси та їх класифікація.
6. Захист прав використання нематеріальних активів.

Питання для самоконтролю

1. Що таке основні невиробничі фонди?
2. Що передбачає прямолінійний метод?
3. Охарактеризуйте метод прискореного зменшення балансового залишку.
4. Як підраховуються амортизаційні відрахування за методом зменшення балансового залишку?
5. Які Ви знаєте показники використання основних фондів?
6. Охарактеризуйте способи оцінки основних фондів.
7. Яким буває знос основних фондів?
8. Що означає амортизація необоротних активів підприємства?
9. Назвіть показники використання основних фондів.

Під час заняття пропонується розв'язання зі студентами типових задач.

1. Що таке оборотні фонди?
2. У якій сфері циркулюють оборотні фонди?
3. Що належить до оборотних фондів?
4. Як оборотні кошти поділяються за елементами.
5. Назвіть три стадії руху оборотних коштів. Охарактеризуйте кожен з них.
6. Які існують показники використання оборотних коштів?
7. Що таке нормування оборотних коштів? Назвіть методи нормування?
8. Скільки стадій оборотні кошти проходять у своєму русі?
9. Що показує оборотність оборотних коштів?
10. Що передбачає метод прямого розрахунку?

Під час заняття пропонується розв'язання із студентами типових задач.

1. У чому полягає сутність поняття «інтелектуальний капітал»?
2. Що таке «нематеріальні ресурси підприємства»? Яке їх значення для сучасної системи господарювання та підвищення ефективності виробництва?
3. Дайте змістовну характеристику об'єктів промислової власності. Які особливості використання окремих об'єктів промислової власності?
4. Охарактеризуйте різновиди об'єктів інтелектуальної власності.
5. Дайте характеристику нематеріальних активів підприємства.
6. Які документи забезпечують право на використання нематеріальних ресурсів?
7. Які види ліцензій Ви знаєте?
8. Перелічіть ознаки, за якими можна класифікувати ліцензії.
9. Як може проводитися плата за користування об'єктом ліцензійної угоди?
10. Дайте визначення поняття «роялті».
11. Дайте визначення поняття «паушальна виплата».

Тема 9. Інвестиції.

1. Визначення поняття «інвестиції».
2. Класифікація інвестицій.
3. Інвестиційний ринок.
4. Інвестиційний клімат держави.
5. Світовий досвід державного стимулювання інвестиційної діяльності.
6. Розрахунок терміну окупності інвестицій.
7. Розрахунок індексу рентабельності інвестицій.
8. Визначення чистого приведенного доходу.
9. Визначення внутрішньої норми дохідності.
10. Розрахунок середньозваженого терміну життєвого циклу інвестиційного проекту або дюрації.

Питання для самоконтролю

1. Яка різниця між поняттями «інвестиції» та «інвестиційна діяльність»?
2. За якими ознаками класифікують інвестиції?
3. Назвіть складові інвестиційного ринку.
4. Що таке «інвестиційний клімат держави»?
5. Як можна оцінити «інвестиційний клімат держави»?

6. Які існують форми державного стимулювання інвестиційної діяльності?
7. Розкрийте інструменти податкового стимулювання інвестиційної діяльності.
8. Що є ланкою процесу накопичення капіталу?
9. Що включає ринок фінансових ресурсів?
10. Які регіони України найбільш інвестиційно привабливі?

Тема 10. Інноваційна діяльність.

1. Інновації та їх класифікація.
2. Стадії інноваційного процесу.
3. Оцінка економічної ефективності інновацій.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте інновації та їх класифікації.
2. Назвіть основні стадії інноваційного процесу.
3. Що таке оцінка економічної ефективності інновацій?
4. Визначте що таке інноваційний процес.
5. Що являє собою інноваційна діяльність підприємства? Які її основні характеристики?
6. Які Ви знаєте техніко-економічні показники?
7. До якої класифікації відносяться інновації, викликані потребами ринку?
8. Що таке технологічні інновації?
9. Які існують форми інноваційного процесу?
10. Які існують інновації за сферами діяльності?

Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства.

1. Показники рівня техніко-технологічної бази підприємства.
2. Зміст плану технічного розвитку підприємства.
3. Вплив НТП на технічний розвиток підприємства.
4. Виробнича потужність підприємства.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте значення техніко-технологічної бази підприємства у виробничій сфері.
2. У чому визначається зміст програм технічного розвитку підприємства?
3. У чому полягає типовий зміст програми технічного розвитку?

4. Що є головним недоліком чинного нині в Україні порядку розробки програми технічного розвитку підприємства?
5. Визначте вплив НТП на технічний розвиток підприємства.
6. Зазначте, що охоплює технічний розвиток, як об'єкт організаційно-економічного управління.
7. У чому полягає зміст плану технічного розвитку підприємства.
8. За допомогою яких показників визначається рівень механізації та автоматизації виробництва?
9. Які показники характеризують галузеві особливості підприємства?
10. Охарактеризуйте технологічну складову ТТБ.

Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.

1. Організація виробництва, сутність і завдання.
2. Характеристика організаційних типів виробництва.
3. Способи поєднання операцій технологічного циклу.
4. Методи організації виробництва.
5. Організація технічного контролю якості продукції.
6. Сертифікація продукції і стандарти якості.

Питання для самоконтролю

1. Визначте організацію виробництва, її сутність і завдання.
2. Назвіть та охарактеризуйте основні елементи виробничого процесу.
3. Поділ процесів за призначенням.
4. Назвіть основні принципи виробничого процесу.
5. Розкрийте сутність принципу безперервності.
6. Характеристика виробництва за ознаками типу.
7. Охарактеризуйте способи поєднання операцій технологічного циклу.
8. Розкрийте сутність поняття серія.
9. Технологічний процес, формула обчислювання.
10. Ознаки непотокового виробництва.
11. Чим відрізняється партійно-технологічний метод від одинично-технологічного?
12. Ознаки потокового виробництва.
13. Методи технічного контролю якості продукції.
14. Сертифікація продукції і стандарти якості.

Тема 13. Витрати на виробництво і реалізацію продукції.

1. Визначення витрат та їх класифікація.
2. Визначення точки беззбитковості.

3. Собівартість та напрями планування витрат.
4. Класифікація цін, методи ціноутворення.

Питання для самоконтролю

1. Визначте економічну сутність поточних витрат підприємства, їх склад.
2. Розкрийте сутність собівартості продукції як економічної категорії та показники, які характеризують ефективність роботи підприємства.
3. Визначте, які витрати входять до собівартості продукції.
4. Зробіть порівняння визначення поняття «собівартість» як економічної категорії та з точки зору бухгалтерського обліку.
5. За якими ознаками класифікують витрати, які входять до собівартості продукції?
6. У чому полягає різниця між економічними та бухгалтерськими витратами?
7. Розкрийте особливості та відмінні риси постійних та змінних витрат.
8. Наведіть алгоритм визначення критичного обсягу виробництва продукції.
9. Охарактеризуйте метод визначення собівартості продукції.
10. Як здійснюється калькуляція собівартості продукції?

Тема 14. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання.

1. Економічна сутність доходу підприємства.
2. Сутність прибутку підприємства, його види.
3. Рентабельність, її види і визначення.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте економічну сутність доходу підприємства. Наведіть два трактування його змісту.
2. Охарактеризуйте джерела утворення доходу підприємства.
3. Визначте зміст прибутку підприємства та його види.
4. Наведіть загальноприйняту практику використання прибутку підприємства.
5. Чи аналогічні поняття «ефективність», «прибутковість», «дохідність»?
6. Охарактеризуйте фактори, які впливають на формування величини прибутку підприємства.

7. Визначте основні шляхи підвищення прибутковості підприємства.
8. Розкрийте економічний зміст рентабельності підприємства.
9. Наведіть види рентабельності підприємства та розкрийте їх економічний зміст.
10. Чи можна за єдиним критерієм оцінити результативність діяльності підприємства?

Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація.

1. Сутність терміну «розвиток організації». Життєвий цикл підприємства.
2. Еволюційна модель розвитку організації.
3. Організаційне навчання.
4. Організація, що навчається.
5. Поняття «трансформації» і «реструктуризації» підприємств.
6. Основні форми та види реструктуризації.
7. Цілі і засоби реструктуризації підприємств.

Питання для самоконтролю

1. У чому сутність моделі життєвого циклу організації А. Адізеса і моделі еволюційного розвитку організації Л. Грейнера?
2. Спробуйте визначити, на якій стадії розвитку (за Адізесом і Грейнером) знаходиться Ваш ЗВО, організація, у якій працюєте Ви, Ваші батьки або друзі.
3. Поясніть підоснову процесу організаційного навчання з погляду описаних підходів.
4. Наведіть приклади реалізації одиночної і подвійної петель навчання, аутопоезиса.
5. Що таке організація, що «навчається»?
6. Визначте, до якого типу організацій, що навчаються, відноситься Ваш ЗВО, організація, в якій працюєте Ви, Ваші батьки або друзі.
7. У чому полягає різниця між трансформацією та реструктуризацією підприємства?
8. Наведіть приклад, коли, на Вашу думку, доцільно здійснити реорганізацію відокремленням.
9. Наведіть приклад, коли, на Вашу думку, доцільно здійснити реорганізацію поглинанням.
10. Наведіть можливі засоби реструктуризації у випадку приєднання.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Відпрацьовуючи матеріали лекцій, студент зобов'язаний відмітити в конспекті твердження, визначення, висновки, зміст або обґрунтованість яких йому незрозумілі, та звернутися до рекомендованої літератури за роз'ясненнями. При опрацюванні лекцій необхідно звернути увагу на питання для самоконтролю, відповіді на які студенти мають знайти під час опрацювання конспекту та використаних джерел. Якщо джерела не містять необхідних пояснень, потрібно звернутися до викладача з питанням на практичному занятті або під час індивідуальних консультацій з викладачем. Якщо на практичному занятті задане питання, що має часткове значення або мало пов'язане з темою, що обговорюється, викладач має право призначити студенту індивідуальну консультацію, що встановлюється діючим навчальним планом.

Під час виконання контрольної роботи студент має користуватися конспектом та іншими джерелами зі списку рекомендованої літератури, а також технічними засобами (калькуляторами, комп'ютерами тощо).

Підготовка питань для обговорення вимагає користування додатковою літературою. Розв'язання задач здійснюється студентами, зважаючи на теоретичний матеріал, отриманий на лекціях та з рекомендованих джерел, а також, приклади, розглянуті на лекціях та практичних заняттях. Студент має використовувати для розв'язування задач відповідний економіко-математичний апарат (у т. ч. формули, методи, критерії тощо). Перевірка правильності здійснюється під час практичних занять, коли один зі студентів розв'язує задачу на дошці. Оцінка за роботи має відповідати таким критеріям: 1) дотримання правил математичного запису задач; 2) дотримання послідовності; 3) правильність розв'язку та результату; 4) наявність пояснень під час розв'язування біля дошки.

Письмові контрольні роботи виконуються студентами в аудиторії під час практичних занять. Вони містять декілька варіантів, що унеможливує повне дублювання робіт студентів, списування тощо. Письмові контрольні роботи мають відображати отримані студентом теоретичні та практичні знання під час лекцій та практичних занять, а також результати самостійного опрацювання літератури. У кожній контрольній роботі можуть міститися: 1) відкриті теоретичні питання;

2) тестові завдання як теоретичного, так і практичного характеру;
3) задачі. Використання конспекту або додаткової літератури під час виконання письмової контрольної роботи забороняється. Порухення цього правила призведе до зниження оцінки або до повторного виконання цього завдання індивідуально під час консультацій.

Оцінка виставляється викладачем під час перевірки робіт відповідно до встановленої для зазначеного виду робіт кількості балів. Робота оцінюється, зважаючи на повноту виконання завдань, правильність їх виконання, акуратність.

Основною формою поточного контролю виступає контрольна робота. Наприкінці курсу для студентів передбачено проведення проміжного контролю з усіх розділів дисципліни. КР охоплює весь матеріал розділів, містить теоретичні і практичні завдання у вигляді: 1) відкритих теоретичних питань; 2) тестових завдань; 3) задач. Виконання КР відбувається під час практичного заняття і розраховане на 1 академічну годину. Кількість варіантів КР – 30. Студенти мають своєчасно і послідовно виконувати завдання. Користування додатковою літературою, конспектом забороняється. Можливе використання калькуляторів для здійснення обчислень. Оцінка роботи проводиться на підставі критеріїв: 1) повноти виконання завдання; 2) послідовності виконання завдань; 3) правильності відповідей; 4) дотримання вимог до математичних записів; 5) акуратності виконання.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва.

- 1) Тестування за тематикою: теорії організації, підприємництва, взаємовідносини в бізнесі.
- 2) Опитування за змістом лекції.
- 3) Проаналізувати основні теорії організації.
- 4) Розглянути сутність, значення підприємництва, його типологію, середовище та активізацію.
- 5) Дослідити договірні відносини в бізнесі і характеристику взаємозв'язків.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.

- 1) Тестування за тематикою: види підприємств, їх організаційно-правові форми.
- 2) Опитування за змістом лекції.
- 3) Розглянути класифікацію підприємств їх види та організаційно-правові форми.
- 4) Виконання завдань зі створення оптимальних організаційно-правових форм для підприємств.

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємства.

- 1) Тестування за тематикою: зовнішнє середовище господарювання підприємства.
- 2) Опитування за змістом лекції.
- 3) Розглянути систему факторів та властивості зовнішнього середовища.
- 4) Аналіз ситуацій на взаємодію підприємства із зовнішнім середовищем.

Тема 4. Структура та управління підприємством.

- 1) Тестування за тематикою: структура та управління підприємством.
- 2) Опитування за змістом лекцій.
- 3) Розглянути сутність, функції та методи управління підприємством.
- 4) Виконання завдань на розробку організаційної структури для зазначеного підприємства.

Тема 5. Ринок і продукція.

- 1) Опитування за змістом лекцій.
- 2) Розглянути ринок, його економічну сутність, функції, види, інфраструктуру.

- 3) Розв'язування задач на визначення потреб ринку.
- 4) Оцінювання конкурентоспроможності продукції.

Тема 6. Планування діяльності підприємства.

- 1) Тестування за тематикою: планування діяльності підприємства.
- 2) Опитування за змістом лекції.
- 3) Розглянути систему планів підприємства, етапи та методи планування.
- 4) Виконання завдань на складання планів підприємства різних видів.

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.

- 1) Опитування за змістом лекції.
- 2) Розв'язування задач на визначення чисельності персоналу, продуктивності праці, заробітної плати робітників за різними формами і системами оплати праці.

Тема 8. Капітал підприємства.

- 1) Опитування за змістом лекції.
- 2) Розв'язування задач на визначення вартості основних фондів різного виду, зносу основних фондів, амортизації різними методами розрахунку, показників ефективності використання основних фондів.
- 3) Розв'язування задач на визначення норм оборотних фондів, показників оборотності оборотних фондів, обсягів вивільнення оборотних коштів унаслідок прискорення їх оборотності.
- 4) Розв'язування задач на визначення вартості нематеріальних активів.

Тема 9. Інвестиції.

- 1) Опитування за змістом лекції.
- 2) Розглянути поняття інвестицій, їх види, інвестиційний ринок та клімат.
- 3) Розв'язування задач на визначення чистого приведенного доходу (NPV), терміну окупності інвестицій, індексу рентабельності інвестицій, внутрішньої норми дохідності.
- 4) Розрахунок середньозваженого терміну життєвого циклу інвестиційного проєкту або дюрації.

Тема 10. Інноваційна діяльність.

- 1) Тестування за тематикою: інноваційна діяльність.
- 2) Опитування за змістом лекції.
- 3) Розглянути поняття інновації, їх класифікацію, стадії інноваційного процесу.
- 4) Розв'язування задач на оцінку економічної ефективності інновацій.

Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства.

- 1) Опитування за змістом лекції.
- 2) Тестування за тематикою: техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства.
- 3) Розв'язування задач на визначення показників рівня техніко-технологічної бази і виробничої потужності підприємства.

Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.

- 1) Опитування за змістом лекції.
- 2) Розглянути поняття організації виробництва, її сутності і завдання, характеристики організаційних типів виробництва.
- 3) Розв'язування задач на визначення тривалості технологічного циклу за послідовної, паралельної і паралельно-послідовної обробки партії деталей.
- 4) Розв'язування задач на визначення параметрів сіткового графіку.
- 5) Розглянути організацію технічного контролю якості продукції, її сертифікацію і стандарти якості.

Тема 13. Витрати на виробництво і реалізацію продукції.

- 1) Опитування за змістом лекції.
- 2) Розглянути визначення витрат та їх класифікацію, собівартість та планування витрат, ціни, методи ціноутворення.
- 3) Розв'язування задач на визначення собівартості продукції за статтями калькуляції, витрат на виробництво складанням кошторису, процент зниження витрат на 1 грн товарної продукції в плановому році порівняно з базовим.
- 4) Розв'язування задач на визначення точки безбитковості, ціни на продукцію різними методами.

Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

- 1) Опитування за змістом лекції.
- 2) Розглянути визначення прибутку, рентабельності, їх види.
- 3) Розв'язування задач на визначення валового, операційного, чистого прибутку та рентабельності окремих виробів, продукції, виробництва.

Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація.

- 1) Тестування за тематикою: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація підприємств.

- 2) Опитування за змістом лекції.
- 3) Розглянути визначення терміну «розвиток організації», життєвий цикл підприємства.
- 4) Проаналізувати еволюційну модель розвитку організації, організаційне навчання.
- 5) Розглянути поняття «трансформації» і «реструктуризації» підприємств, їх основні форми та види, цілі і засоби.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Теорії підприємства.
2. Моделі підприємства.
3. Сутність, значення здійснення підприємництва.
4. Типологія, середовище та активізація підприємства.
5. Посередницька діяльність – сутність і види.
6. Біржове підприємництво.
7. Договірні взаємовідносини в бізнесі.
8. Характеристика партнерських взаємозв'язків.
9. Класифікація підприємств та характеристика їх видів.
10. Організаційно-правові форми підприємств.
11. Порівняльна характеристика організаційно-правових форм підприємницької діяльності.
12. Поняття зовнішнього середовища та його складові.
13. Характеристики зовнішнього середовища.
14. Взаємодія підприємства із зовнішнім середовищем.
15. Сутність і функції процесу управління.
16. Методи управління діяльністю підприємств.
17. Організаційні структури управління підприємствами.
18. Вищі органи державного управління підприємствами та організаціями.
19. Ринок, його економічна сутність і функції.
20. Види та інфраструктура ринку.
21. Загальна характеристика продукції.
22. Планування і організація виробництва продукції.
23. Конкурентоспроможність продукції: сутність, значення, способи підвищення.
24. Ефективність і фактори забезпечення конкурентоспроможності продукції.
25. Сутність, показники і методи оцінки якості продукції.
26. Ефективність і шляхи підвищення якості.
27. Класифікація цін, методи ціноутворення.
28. Система планів підприємства.
29. Етапи та методи планування.
30. Поняття, зміст і структура бізнес-плану.
31. Економічне прогнозування діяльності підприємства.
32. Трудові ресурси, поняття, класифікація і структура персоналу.

33. Операція, трудомісткість, фонди часу.
34. Визначення чисельності окремих категорій працівників.
35. Продуктивність праці як економічна категорія.
36. Методи вимірювання та показники продуктивності праці.
37. Планування продуктивності праці і методика його розрахунку.
38. Норми праці, їх розрахунок, методи нормування праці.
39. Заробітна плата, поняття, види, функції, склад.
40. Тарифна система оплати праці: сутність і складові.
41. Форми і системи оплати праці.
42. Погодинна система оплати праці: види і розрахунок.
43. Відрядна система оплати праці: види і розрахунок.
44. Форми колективної оплати праці.
45. Планування фонду оплати праці на підприємстві.
46. Державна політика оплати праці.
47. Основні фонди: сутність, значення, класифікація.
48. Оцінка вартості основних фондів.
49. Зношення основних фондів: види і показники визначення.
50. Амортизація – сутність і класифікація основних фондів для її нарахування.
51. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань.
52. Показники ефективності використання основних фондів.
53. Оборотні фонди: сутність і класифікація.
54. Матеріаломісткість, матеріаловіддача.
55. Норма витрат ресурсів. Методи нормувань ресурсів. Нормативи оборотних коштів.
56. Оборотність оборотних фондів. Показники і значення прискорення.
57. Сутність інтелектуального капіталу, класифікація видів і типів.
58. Нематеріальні ресурси підприємства: сутність, види.
59. Нематеріальні активи: сутність, види.
60. Правовий захист об'єктів інтелектуальної власності. Ліцензія.
61. Визначення поняття «інвестиції», їх класифікація.
62. Інвестиційний ринок, інвестиційний клімат держави.
63. Світовий досвід державного стимулювання інвестиційної діяльності.
64. Показники чистого приведеного доходу, терміну окупності інвестицій, рентабельності інвестицій, внутрішньої норми дохідності.
65. Інновації та їх класифікація.
66. Стадії інноваційного процесу.
67. Оцінка економічної ефективності інновацій.
68. Сутність виробничої потужності підприємства.

69. Показники рівня техніко-технологічної бази підприємства.
70. Зміст плану технічного розвитку підприємства.
71. Вплив НТП на технічний розвиток підприємства.
72. Організація виробництва, сутність і завдання.
73. Характеристика різних типів виробництва.
74. Способи поєднання операцій технологічного циклу і розрахунок його тривалості.
75. Методи організації виробництва.
76. Організація технічного контролю якості продукції.
77. Сертифікація продукції і стандарти якості.
78. Визначення витрат та їх класифікація.
79. Показники собівартості, визначення точки беззбитковості.
80. Собівартість: сутність, види та напрями планування витрат.
81. Кошторис, калькуляція.
82. Джерела і фактори зниження собівартості.
83. Планування зниження собівартості продукції факторним методом.
84. Фінансова діяльність: сутність і завдання.
85. Види фінансування, їх характеристики.
86. Баланс: розділи і складові.
87. Прибуток: визначення, види, джерела формування.
88. Фінансовий стан підприємства. Показники ліквідності, платоспроможності, прибутковості.
89. Рентабельність: види, показники, фактори підвищення.
90. Ефективність виробництва: визначення, критерії, показники.
91. Фінансові ресурси: визначення, джерела формування, форми фінансування.
92. Оренда, лізинг, акції і облігації.
93. Види сучасних моделей розвитку підприємства.
94. Сутність розвитку підприємства.
95. Тенденції організації розвитку підприємства.
96. Порівняльна характеристика моделей.
97. Поняття «трансформації» і «реструктуризації» підприємств.
98. Основні форми та види реструктуризації.
99. Цілі реструктуризації підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна

1. Азарова А. О. Економіка підприємства. Практикум : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. О. Азарова, Л. О. Нікіфорова. – Вінниця : ВНТУ, 2016. – 216 с.
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник / І. М. Бойчик. – К. : Кондор, – 2016. – 378 с.
3. Горлачук В. В. Економіка підприємства : навч.-метод. посіб. / В. В. Горлачук, І. Г. Яненко. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – 344 с.
4. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук – К. : Вид. «Центр учбової літератури», 2019 . – 304 с.
5. Іванілов О. С. Економіка підприємства : навч. посіб. / О. С. Іванілов. – К. : Вид. – «Центр навчальної літератури», 2019 . – 728 с.
6. Яркіна Н.І. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна. – К. : Вид. – Ліра-К, 2017 . – 600 с.

Додаткова

1. Дмитрієв І. А. Економіка підприємства : навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / І. А. Дмитрієв, І. Ю. Шевченко. – Х. : ХНАДУ, 2018. – 292 с.
2. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навч. посіб. / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал – 2-ге видання. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
3. Економіка підприємства : навчальний посібник / О. М. Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А. Садиков, О. С. Маковоз ; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків : ХНУВС. – 2017. – 192 с.
4. Економіка підприємства : навч. посіб. / І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, С. В. Сусліков, К. О. Тимофеева ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Харків. Політехн. ін-т». – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – 380 с.
5. Економіка підприємства : підручник / Г. О. Швиданенко, В. Г. Васильков, Н. П. Гончарова та ін. ; за заг. ред. Г. О. Швиданенко. – К. : КНЕУ, 2009. – 598 с.

6. Економіка підприємства : навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Х. : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. – 208 с.
7. Нікіфорова Л. О. Економіка підприємства. Курс лекцій : електронний навчальний посібник / Л. О. Нікіфорова. – Вінниця : ВНТУ, 2016. – 138 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ir.lib.vntu.edu.ua>.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Метою виконання індивідуальної контрольної роботи є перевірка отриманих теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни.

Засвоєння матеріалу дисципліни передбачає виконання студентами денної форми навчання двох контрольних робіт, студентами заочної форми навчання однієї. Робота виконується денною формою під час практичних робіт, заочною позааудиторно – під час самостійної роботи студента. Кожна робота пов'язана з окремим розділом курсу і певною мірою його узагальнює.

Для виконання індивідуальної (контрольної) роботи студент обирає свій варіант за списком у журналі.

Оформлення роботи здійснюється у друкованому вигляді і має містити обов'язкові елементи:

- титульну сторінку;
- план індивідуальної (контрольної) роботи;
- основний виклад матеріалу;
- висновки;
- список використаних джерел.

Усі розрахунки мають бути наведені у послідовному порядку із вказуванням, яка формула, метод, спосіб тощо були використані для отримання того чи іншого результату. Дозволяється та рекомендується використовувати для обчислення та оформлення результатів програми EXCEL та Word.

Робота має бути акуратною, таблиці виразні з наведенням необхідних пояснень.

Під час виконання індивідуальної та контрольної роботи дозволяється використовувати конспект, підручник та додаткову літературу. За необхідності студент може проконсультуватися із викладачем, якщо має труднощі із завданнями, які неможливо усунути за допомогою використання підручників та посібників. Консультації надаються відповідно до розкладу консультацій викладача.

Оцінка виконаної роботи здійснюється відповідно до критеріїв:

- повнота виконання завдань;
- правильність та послідовність виконання розрахунків;
- наявність обґрунтувань та пояснень, повнота наведення розрахунків;
- акуратність виконання;
- дотримання правил математичних записів;
- своєчасність виконання роботи.

Приклад оформлення задачі:

Задача 1.

Визначити прибуток підприємства від операційної діяльності і прибуток підприємства від звичайної діяльності, загальний рівень рентабельності підприємства на основі даних щодо роботи підприємства у звітному році: кількість виробленої (реалізованої) продукції – 1000 од., ціна одного виробу – 60 у. о., собівартість одного виробу – 45 у. о., витрати на збут – 2000 у. о., одержано коштів у вигляді сплачених штрафів за порушення договірної дисципліни на суму – 5000 у. о., погашено проценти за банківський кредит у сумі 2500 у. о., погашено заборгованість за енергоносії в сумі 10000 у. о., ставка оподаткування прибутку – 24 %.

Розв'язання.

1) Виручка від реалізації продукції (ВР) складатиме:

$$\begin{aligned} \text{ВР} &= \text{Кількість виробленої продукції} * \text{Ціну одного виробу} = \\ &= 1000 * 60 = 60000 \text{ у. о.} \end{aligned}$$

2) Собівартість продукції, що випускається (Св), складає:

$$\begin{aligned} \text{Св} &= \text{Кількість виробленої продукції} * \text{Собівартість одного виробу} = \\ &= 1000 * 45 = 45000 \text{ у. о.} \end{aligned}$$

3) Валовий прибуток підприємства розраховується за формулою: $\text{Пв} = \text{ВР} - \text{ПДВ} - \text{АЗ} - \text{Св}$, де ВР – виручка від реалізації продукції, ПДВ – податок на додану вартість, АЗ – Акцизний збір, Св – собівартість продукції, що випускається. За умов нашої задачі формула для обчислення валового прибутку підприємства матиме вигляд:

$$\text{Пв} = \text{ВР} - \text{Св} = 60000 - 45000 = 15000 \text{ у. о.}$$

4) Прибуток підприємства від операційної діяльності: $\text{По} = \text{Пв} + \text{Доп. ін} - \text{АВ} - \text{Вз} - \text{Воп. ін}$, де Доп. ін – інші операційні доходи, АВ – адміністративні витрати, Вз – витрати на збут, Воп. ін – інші операційні витрати. За умови нашого прикладу формула має вигляд:

$$\text{По} = \text{Пв} + \text{Доп.ін} - \text{Вз} = 15000 + 5000 - 2000 = 18000 \text{ у. о.}$$

5) Прибуток підприємства від звичайної діяльності до оподаткування розраховується за формулою: $\text{Пзо} = \text{По} + \text{Дк} + \text{Дф} + \text{Дін} - \text{Вф} - \text{Вк} - \text{Він}$, де Дк – дохід від участі в капіталі. Дф – інші фінансові доходи, Дін – інші доходи, Вф – фінансові витрати, Вк – втрати від участі в капіталі, Він – інші витрати. Для нашої задачі:

$$\text{Пзо} = \text{По} - \text{Вф} = 18000 - (2500 + 10000) = 5500 \text{ у. о.}$$

Економіка підприємства

6) Прибуток підприємства від звичайної діяльності розрахуємо за формулою:

$$Pз = Pзo - ПП, \text{ де } ПП - \text{сума податку на прибуток}$$
$$Pз = 5500 - (5500 * 0,24) = 4180 \text{ у. о.}$$

7) Загальний рівень рентабельності підприємства складатиме:

$$P = (Pз/С) * 100 \% = (4180/45000) * 100 \% = 9,29 \%$$

Відповідь: *Прибуток підприємства від операційної діяльності*

$Po = 18000 \text{ у. о.},$

Прибуток підприємства від звичайної діяльності $Pз = 4180 \text{ у. о.},$

Загальний рівень рентабельності підприємства $P = 9,29 \%$.

Індивідуальне завдання № 1

Тема. Основні фонди і амортизація.

Умова задачі:

Мале підприємство використовує 5 швейних машин, які придбані 3 роки тому за ціною 1200 грн кожна. Нормативний строк служби такого класу обладнання 6 років. Теперішня ціна машини такого класу 1050 грн. Розрахувати загальний коефіцієнт зношення машин.

Таблиця варіантів виконання завдання

№	Кількість машин	Термін використання	Ціна придбання	Нормативний строк служби	Теперішня ціна
1	5	3	1200	6	1050
2	4	2	1000	5	850
3	3	1	800	4	650
4	2	4	600	7	450
5	1	5	400	8	250
6	6	6	200	9	50
7	7	7	1400	10	1200
8	8	8	1600	11	1400
9	9	9	1800	12	1600
10	10	10	2000	13	1800
11	11	11	2200	14	2000
12	12	12	2400	15	2200
13	13	13	2600	16	2400
14	14	14	2800	17	2600
15	15	15	3000	18	2800
16	16	16	3200	19	3000
17	17	17	3400	20	3200
18	18	18	3600	21	3400

Закінчення таблиці

19	19	19	3800	22	3600
20	20	20	4000	23	3800
21	21	21	4200	24	4000
22	22	22	4400	25	4200
23	23	23	4600	26	4400
24	24	24	4800	27	4600
25	25	25	5000	28	4800

Індивідуальне завдання № 2

Тема. Витрати виробництва та собівартість продукції.

Умова задачі:

За рік підприємство виготовило 2000 виробів, загальною собівартістю 72000 грн, причому питома вага основної заробітної праці виробничих працівників становить 22 %. Розрахувати величину загальновиробничих витрат, які були включені у калькуляцію собівартості одиниці продукції, якщо їх загальна сума дорівнювала 39,5 тис. грн.

Таблиця варіантів виконання завдання

№	Обсяг виробництва	Загальна собівартість	Питома вага з/п	Загальна сума витрат
1	2000	72000	22 %	39500
2	2100	73000	22 %	42000
3	2200	77000	24 %	45000
4	2700	84000	25 %	46000
5	3400	96000	26 %	49820
6	2600	82000	25 %	39840
7	4210	103000	29 %	92000
8	3200	92000	28 %	65000
9	5200	120000	28 %	84200
10	1680	65000	24 %	36800
11	1900	69000	23 %	44550
12	2500	80000	28 %	52400
13	2680	83000	22 %	55200
14	1980	69500	21 %	35640
15	4350	105300	26 %	87200
16	2540	80200	25 %	53000
17	3540	97000	22 %	45220

Закінчення таблиці

18	2544	80100	29 %	35680
19	3580	89600	27 %	72000
20	3910	78600	26 %	63200
21	4800	110200	28 %	88600
22	4330	99800	26 %	54880
23	2980	79600	24 %	40200
24	2600	86000	27 %	45600
25	3100	85320	21 %	48720

Індивідуальне підсумкове завдання № 3

Тема. Оборотні кошти підприємства.

Умова задачі:

У звітному році підприємство запланувало виготовити товарної продукції (ТП) на суму 110 тис. грн. Залишки нереалізованої продукції на складах на початок року (Гп) становили 20 тис. грн, а на кінець року (Гк) – 17,5 тис. грн. Фактично обсяг реалізації за рік зріс порівняно з плановим рівнем на 3,2 %. Середньорічні залишки нормованих оборотних засобів заплановані в розмірі 2 тис. грн, а фактично склали 1,7 тис. грн.

Встановити суму абсолютного і відносного вивільнення оборотних засобів в результаті прискорення їх оборотності.

Таблиця варіантів виконання завдання

№	<i>ТП_{пл}</i> , тис. грн	<i>Г_п</i> , тис. грн	<i>Г_к</i> , тис. грн	Зміна обсягу реалізації, %	Заплановані залишки нормованих об. зас., тис. грн	Фактичні залишки нормо- ваних об. зас., тис. грн
1	110	20	17,5	0,032	2	1,7
2	210	22	16,7	0,04	3	2,3
3	111	21,1	15,7	0,05	4,1	3,5
4	450	30	25	0,08	5	4,3
5	250	25	21,5	0,06	3,2	1,7
6	324	43	23,5	0,09	6,6	5,1
7	95	19	19	0,05	3	2,9
8	115	25	24	0,08	6	5,5
9	111	21	20	0,06	5	4,3

Закінчення таблиці

10	234	32	29	0,032	9	8,55
11	543	39	37	0,042	4	3,71
12	345	45	40	0,012	7	6,2
13	222	23	20	0,023	3	2,7
14	422	30	25	0,043	7	6,3
15	135	10	4	0,027	9	8,2
16	357	15	7	0,024	4	2,5
17	468	23	15	0,051	10	8,9
18	123	12	6	0,046	3	2,6
19	234	23	20	0,06	7	5,9
20	235	24	14	0,071	9	8,1
21	236	11	5	0,09	11	10,1
22	264	16	14	0,0231	2	1,6
23	555	25	20	0,044	3	2,6
24	444	24	19	0,055	9	8,6
25	567	57	45	0,066	13	11,4

Індивідуальне завдання № 4

Тема. Оплата праці.

Умова задачі:

Підсобний робітник обслуговує трьох основних робітників. Його годинна тарифна ставка 1,2 грн у 8-ми годинному робочому дні. Змінна норма виробітку кожного з основних робітників становить 45 шт./зм., а фактичне виконання цієї норми за зміну становило: першим робітником – 93,5 %; другим – 116,2 %; третім – 110 %. Визначити фактичний денний заробіток підсобника.

Таблиця варіантів виконання завдання

№	Кількість основних робітників	Годинна тариф. ст.	Робочий день	Змінна норма виробітку	1-й робітник	2-й робітник	3-й робітник
1	3	1,2	8	45	0,935	1,162	1,1
2	3	1,7	6	34	0,456	1,045	1,6
3	3	2,3	5	37	0,698	0,458	1,9
4	3	3	9	50	0,936	1,651	1,3
5	3	1,6	8	47	0,875	1,453	1,7
6	3	2	4	51	0,959	1,365	1,4
7	3	1,4	5	43	0,698	1,859	1,5
8	3	1,9	8	48	0,987	1,796	1,8

Закінчення таблиці

9	3	2,6	9	46	0,368	1,456	1,2
10	3	3,1	7	54	0,569	1,983	2,1
11	3	2,4	4	38	0,639	1,231	2,6
12	3	4,4	5	45	0,856	1,456	2,3
13	3	4,6	8	42	1,035	0,963	1,5
14	3	3,2	6	49	1,001	0,456	1,3
15	3	2,7	7	51	0,583	0,639	2,9
16	3	3,1	6	48	0,683	1,456	1,6
17	3	4,6	5	49	0,756	1,314	2,3
18	3	2	8	47	0,894	1,783	1
19	3	1,7	9	32	0,637	1,931	0,9
20	3	1,5	7	33	0,987	1,654	2
21	3	3,1	6	36	0,459	0,691	1,6
22	3	4	9	37	0,692	0,956	3
23	3	3,2	4	52	0,785	1,568	1,6
24	3	4,1	5	56	0,732	1,469	2,9
25	3	4,3	8	50	0,987	1,333	1,1

Індивідуальне завдання № 5

Тема. Прибуток і рентабельність виробництва.

Умова задачі:

Розрахувати показники відпускної ціни продукції та показники рентабельності виробництва за даними таблиці 1.

Вихідні дані для розрахунків

Таблиця 1

Виріб / Показник	Річний обсяг реалізації (ОР), т.	Повна собівартість виробу (Si), грн	Рентабельність окремих виробів (Pi), %	Вага виробу, (ВВ), кг
А	84	0,96	14,53	0,8
Б	52	0,69	10,2	1,4
В	48	0,57	19,78	0,9
Г	15	0,36	26,03	0,3

Середньорічна вартість основних фондів (ОФ) 198 тис. грн, оборотних коштів (ОК) 47,1 тис. грн.

Варіант	Виріб/ Показник	ОР, кг	Si, грн.	Pi, %	ВВ, кг	ОФ, грн	ОК, грн
1	А	25000	0,54	98,01	0,15		
	Б	98000	0,73	71,32	0,79		
	В	120000	0,21	26,98	0,55		
	Г	35000	0,84	44,21	0,39		
	Усього					892000	39000
2	А	28000	0,87	62,06	0,14		
	Б	63000	0,91	32,79	0,99		
	В	96000	0,64	12,38	0,77		
	Г	54000	0,99	25,09	0,43		
	Усього					111000	95213
3	А	56000	0,7	69,54	0,52		
	Б	103000	0,66	58,01	0,84		
	В	487000	0,12	14,23	0,68		
	Г	77000	0,78	41,22	0,63		
	Усього					159000	35700
4	А	125000	0,45	80,46	0,44		
	Б	548000	0,76	69,04	0,75		
	В	621000	0,13	24,1	0,59		
	Г	139000	0,91	57,62	0,51		
	Усього					624800	53100
5	А	426000	0,43	78,61	1,2		
	Б	145000	0,69	65,24	0,9		
	В	79000	0,31	35,64	1,01		
	Г	37000	0,74	37,98	0,39		
	Усього					267000	24900
6	А	69000	0,38	53,64	1,1		
	Б	28000	0,64	49,12	0,89		
	В	654000	0,1	26,95	0,46		
	Г	187000	0,72	33,61	0,7		
	Усього					520000	45600
7	А	58000	0,6	62,37	0,12		
	Б	24000	0,79	49,19	0,98		
	В	167000	0,48	15,73	1,7		
	Г	19000	0,97	28,4	0,62		
	Усього					785000	26900
8	А	89000	0,3	84,12	1,5		
	Б	215000	0,48	67,34	0,69		
	В	698000	0,27	9,8	0,47		
	Г	32000	0,59	29,15	0,86		
	Усього					951000	37000

Економіка підприємства

Продовження таблиці

9	A	52000	0,46	76,33	1,8		
	Б	73000	0,54	61,92	0,65		
	В	412000	0,17	39,04	0,47		
	Г	54000	0,95	51,7	0,29		
	Усього					257000	26000
10	A	85000	0,44	77,13	6,03		
	Б	24000	0,55	66,45	0,19		
	В	39000	0,33	44,37	0,86		
	Г	711000	0,66	55,78	1,4		
	Усього					852000	45600
11	A	96300	0,28	97,01	9,07		
	Б	14700	0,34	64,25	5,1		
	В	85200	0,11	24,71	0,33		
	Г	65400	0,76	37,49	8,4		
	Усього					589000	54100
12	A	741000	0,52	84,26	3,6		
	Б	963000	0,71	34,9	4,9		
	В	852000	0,36	16,8	7,2		
	Г	258000	0,88	57,91	5,5		
	Усього					456000	65400
13	A	147000	0,42	85,71	6,4		
	Б	369000	0,68	69,34	7,3		
	В	159000	0,31	21,06	8,2		
	Г	357000	0,74	76,09	9,1		
	Усього					555000	11100
14	A	92000	0,51	95,22	0,12		
	Б	26000	0,69	67,33	6,7		
	В	71000	0,47	71,66	0,99		
	Г	42000	0,84	82,09	0,77		
	Усього					951000	75300
15	A	79000	0,39	63,7	0,9		
	Б	45000	0,54	25,84	6,1		
	В	13000	0,22	98,23	8,4		
	Г	65000	0,68	71,09	0,1		
	Усього					456000	56300
16	A	579000	0,42	97,1	0,7		
	Б	65000	0,61	81,03	3,4		
	В	29000	0,29	15,67	1,2		
	Г	738000	0,75	64,38	9,7		
	Усього					416000	45000
17	A	58000	0,24	46,07	8,1		
	Б	312000	0,31	38,02	6,05		
	В	54000	0,09	17,3	7,9		
	Г	49000	0,79	29,11	0,2		
	Усього					465000	68700

Закінчення таблиці

18	А	89000	0,28	13,2	4,2		
	Б	56000	0,39	52,23	9,07		
	В	31000	0,17	65,89	0,88		
	Г	23000	0,45	58,47	0,36		
	Усього					566000	64900
19	А	656000	0,27	61,5	2,6		
	Б	643000	0,39	37,42	6,3		
	В	412000	0,03	26,1	2,5		
	Г	645000	0,56	98,7	5,2		
	Усього					237000	56100
20	А	21000	0,63	29,11	5,8		
	Б	56000	0,71	78,46	2,3		
	В	14000	0,54	91,23	1,7		
	Г	99000	0,82	53,17	4,1		
	Усього					123000	65100
21	А	122000	0,18	14,2	2		
	Б	569000	0,39	51,1	1,71		
	В	81000	0,62	65,94	0,66		
	Г	52000	0,76	12,77	4,7		
	Усього					523000	68000
22	А	13000	0,03	17,39	6,95		
	Б	31000	0,14	35,9	7,6		
	В	97000	0,8	47,56	1,3		
	Г	47000	0,81	26,08	8,2		
	Усього					511000	67200
23	А	67000	0,53	81,42	1,5		
	Б	19000	0,41	67,91	7,4		
	В	34000	0,89	28,36	6,2		
	Г	58000	0,76	12,07	9,3		
	Усього					782000	14900
24	А	95000	0,21	72,91	0,63		
	Б	12000	0,65	19,73	9,4		
	В	45000	0,34	56,24	8,1		
	Г	68000	0,79	48,52	5,7		
	Усього					452000	84600
25	А	45000	0,81	46,13	2,7		
	Б	91000	0,79	87,29	1,6		
	В	31000	0,63	72,29	5,8		
	Г	75000	0,84	18,73	0,79		
	Усього					462000	78300

Індивідуальне завдання № 6

Тема. Аналіз ефективності використання капіталу.

Умова задачі:

Знайти значення показника рентабельності власного капіталу, якщо відомо, що ставка доходності на інвестований капітал (ІК) до виплати податків дорівнює 20, коефіцієнт оподаткування ($K_{\text{н}}$) дорівнює 0.3, ставка кредитного проценту дорівнює 10 %, власний капітал (ВК) дорівнює 750 грн, спільна сума інвестованого капіталу (ΣK) – 1250 грн.

Таблиця варіантів індивідуального завдання

№	ІК	ΣK	$K_{\text{н}}$	ВК	ПК
1	20	1250	0,3	750	500
2	30	1250	0,3	750	500
3	25	1250	0,3	750	500
4	15	1250	0,3	750	500
5	20	1300	0,3	750	550
6	25	1500	0,3	800	700
7	35	1500	0,3	850	650
8	35	1000	0,3	600	400
9	20	2000	0,3	1200	800
10	25	1800	0,4	1450	350
11	45	2200	0,4	1600	600
12	40	2200	0,4	1500	700
13	20	3000	0,3	2100	900
14	20	5500	0,3	5000	500
15	35	6600	0,2	5900	700
16	40	4000	0,2	3000	1000
17	40	4500	0,3	2000	2500
18	25	7000	0,3	5000	2000
19	25	7000	0,2	6500	500
20	30	8000	0,2	7600	400
21	40	600	0,3	450	150
22	35	1450	0,3	1000	450
23	20	1450	0,4	700	750
24	20	1100	0,2	500	600
25	25	1150	0,2	500	650

ДЛЯ ПОДАТОК

ДЛЯ ПОТАТОК

Навчальне видання

*Олександр Борисович
Кузьменко,
Ірина Георгіївна
Яненко*

Економіка підприємства

**Методичні вказівки для
самостійного вивчення дисципліни
та написання контрольної роботи**

Випуск 301

Редактор *А. Грубкіна*.

Технічний редактор, комп'ютерна верстка *Д. Кардаш*.
Друк *С. Волинець*, фальцювально-палітурні роботи *О. Мішалкіна*.

Підп. до друку 31.08.2020

Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсет.

Гарнітура «Times New Roman». Друк ризограф.

Ум. друк. арк. 2,32. Обл.-вид. арк. 1,24.

Тираж 5 пр. Зам. № 6032.

Видавець і виготовлювач: ЧНУ ім. Петра Могили.

54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.

Тел.: 8 (0512) 50–03–32, 8 (0512) 76–55–81, e-mail: rector@chmnu.edu.ua.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6124 від 05.04.2018.